

A SOMOS ALAPÍTVÁNY – A VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI OKTATÁSÉRT ÉS KUTATÁSÉRT KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGE A SUGÁRVÉDELEM ÉRDEKÉBEN

Solymosi J., Borszuk V., Pintér I., Vincze Á.

ELFT XXXVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam
Hajdúszoboszló 2012. április 24.-26.

RÖVID BEMUTATÁS

- Alapítás: 1998. április 27.
- Alapító: Dr. Solymosi József
- Kuratórium elnöke: Borszuk Veronika
- Kuratórium tagja (tudományos titkár):
Dr. Vincze Árpád 2008-ig
Dr. Pintér István 2008-tól

A SOMOS ALAPÍTVÁNY CÉLJA

- az oktatási és a tudományos érdeklődés felkeltése
- a műveltségi, az oktatási és a tudományos színvonal fejlesztése

a nemzet-, a környezet-, biztonság szakterületeken.

Az Alapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

A CÉL SZERINTI KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGÜNK

Magyarország euroatlanti integrációjának elősegítése oly módon hogy:

kutatási – oktatási programokat szervezünk

- felnőtt- és egyéb oktatást, ismeretterjesztést,
- természettudományi, műszaki illetve humán kutatást, fejlesztést végzünk,
- műszaki vizsgálatokat és elemzéseket készítünk

ELŐADÁSUNKBAN

- Beszámolunk a sugárvédelem és a kapcsolódó szakterületek érdekében alapított díjaink eredményeiről, az elmúlt évek díjazottjairól.
- Ismertetünk néhány sugárvédelmi jellegű szakértői (K+F) projektet, melyet az Alapítvány külső szakértők közreműködésével hajtott végre a PA Zrt. és az OAH megbízásából.
- Bemutatjuk sugárvédelmi oktatásainkat,
 - a tanfolyamok engedélyezési eljárását,
 - a Programakkreditációt és az Intézményakkreditációt,
 - illetve az ezekkel biztosítható előnyöket.

DÍJAINK

Az Alapítvány céljával egyező területeken, **díjak alapításával** támogatja a *tudományos kutatásokat, a hazai kutatás-fejlesztést, a doktorképzést.*

Kiemelt támogatott szakterületünk a ***nukleáris biztonság, a radiokémia és a sugárvédelem.***

DÍJAINK

- **Hevesy György-díj a nukleáris biztonságért**
- **Hevesy György Ifjúsági Nívódíj**
- *Bolyai János Hadmérnöki Díj*
- **Sugárvédelmi Nívódíj**

Mindegyik szja. mentes ösztöndíj

HEVESY GYÖRGY-DÍJ A NUKLEÁRIS BIZTONSÁGÉRT

Alapítók:

- Magyar Tudományos Akadémia főtitkára
- Somos Alapítvány
- Paksi Atomerőmű Zrt.

a **nukleáris biztonság területén** folyó kutatások
kiemelkedő eredményeinek elismerésére

A HEVESY GYÖRGY-DÍJ A NUKLEÁRIS BIZTONSÁGÉRT KÉT KATEGÓRIÁBAN ÍTÉLHETŐ ODA:

- **I. kategória:**

magyar állampolgárságú kutatónak adományozható, aki a nukleáris biztonság területén *legalább húsz éve tevékenykedve kimagasló eredményt ért el.*

- **II. kategória:**

legfeljebb 35 éves magyar állampolgár kutatónak adományozható,
aki a nukleáris biztonság témakörében készítette PhD dolgozatát.

HEVESY GYÖRGY-DÍJ A NUKLEÁRIS BIZTONSÁGÉRT

Díjazottak I. kategória (1 000 000 Ft.):

- Varga Kálmán †
- **Vajda Nóra, Deme Sándor**
- **Cserhádi András**
- **Rónaky József**
- Jánosiné Bíró Ágnes
- Lévay Béla, Nagy Sándor
- **Kónya József és Nagy Noémi**

HEVESY GYÖRGY-DÍJ A NUKLEÁRIS BIZTONSÁGÉRT

Díjazottak II. kategória (200 000 Ft.):

- **Horváth Kristóf**
- Varga Zsolt
- Kerkápoly Anikó Beatrix,
- Radó Krisztián
- Palcsu László
- Nagyné Szabó Andrea
- Reiss Tibor

HEVESY GYÖRGY IFJÚSÁGI NÍVÓDÍJ

Alapító:

- **Somos Alapítvány**

együttműködésben az

- MTA Radiokémiai Bizottságával
- Magyar Kémikusok Egyesületével

a 35-évnél fiatalabb kutatók kiemelkedő kutatási eredményeinek elismerésére

A HEVESY GYÖRGY IFJÚSÁGI NÍVÓDÍJ

35-évnél fiatalabb kutatóknak adományozható, akik a *radiokémia* tudományok területén végzett kutatási témájuk kidolgozásában az utolsó két évben kimagasló eredményt értek el.

(cikk, PhD disszertáció, szakdolgozat)

A Nívódíjat a munka *4-6 oldalas összefoglalója*, valamint az MTA RKB és az MKE közös szervezésében évente zajló „Őszi Radiokémiai Napok” elnevezésű konferencián tartott *előadás* alapján a Szakértői Kuratórium ítéli oda.

HEVESY GYÖRGY IFJÚSÁGI NÍVÓDÍJ

Díjazottak: 75 000-150 000 Ft.

Boros Márton, Radó Krisztián, Gméling Katalin, Kovács Krisztina, Kádár Péter, Beiler Barbara, Szilágyi Veronika, Furu Enikő, Szikra Dezső, Mácsik Zsuzsanna, Katona Róbert, Svidró Márk, Mácsik Zsuzsanna, Osváth Szabolcs, Horváth Dávid, Illés Erzsébet, Rácz Gergely

BOLYAI JÁNOS HADMÉRNÖKI DÍJ

Végzős diplomázó, PhD, TDK, PhD TDK

(100 000-200 000 Ft.)

Díjazottak

(sugárvédelemmel kapcsolatban állók):

Eigemann Gábor,

Cserhádi András,

Zelenák János,

Petőfi Gábor,

Nagy Gábor

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ

Alapító:

- **Somos Alapítvány**

együttműködésben az

- az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT)
Sugárvédelmi Szakcsoportjával

**a sugárvédelem területén folyó kutatások
kiemelkedő eredményeinek elismerésére**

A SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ AZOKNAK A KUTATÓKNAK ADOMÁNYOZHATÓ,

- akik a **sugárvédelem szakterületén** végzett kutatásaikkal kimagasló eredményt értek el,
- legfeljebb hat (6) oldalas tudományos közlemény kézirataként **benyújtott pályázat**,
- ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportjának szervezésében évente zajló „Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam” elnevezésű konferencián történő **előadás** alapján

a Szakértői Kuratórium – a konferencia résztvevőinek a közönségszavazatát is figyelembe véve - arra érdemesnek ítél.

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ

A pályázóknak előzetesen nyilatkozniuk kell arról, hogy hozzájárulnak a közleményüknek az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportja **„Sugárvédelem” elnevezésű, on-line folyóiratában**, lektorált cikk formájában történő megjelentetéséhez.

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ

I. Általános kategória:

magyar állampolgár kutatóknak adományozható.

II. Ifjúsági kategória:

az Általános kategóriában nem díjazott magyar állampolgár kutatóknak adományozható, akik a konferencia kezdő napjáig még nem töltötték be a 35. életévüket.

III. Különdíj kategória (Általános és Ifjúsági)

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ

I. Általános kategória: 100.000 Ft.

II. Ifjúsági kategória: 75.000 Ft.

III. Különdíj kategória

Általános: 60.000 Ft.

Ifjúsági: 45.000 Ft

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ

A Nívódíj odaítéléséről a Szakértői Kuratórium a beküldött pályázat *előzetes opponálását*, a konferencián történő *bemutatását*, valamint a *közönség véleményét* is figyelembe véve dönt.

A kuratórium elnöke: **Dr. Fehér István**, a Sugárvédelmi Szakcsoport tiszteletbeli elnöke,

Tagjai:

- **Dr. Solymosi József**, a Somos Alapítvány alapítója,
- **Dr. Bujtás Tibor**, a Sugárvédelmi Szakcsoport elnöke,

Titkára:

- **Dr. Pintér István**, a Somos Alapítvány Kuratórium titkára

DÍJAZOTTAK

„SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ” 2008.

I. Felnőtt kategória:

- **Sugárvédelmi Nívódíj:** Eigemann Gábor
- **Különdíj:** Molnár Kolos
- **Különdíj:** Bäumler Ede
- **Különdíj:** Csete István

II. Ifjúsági kategória

- **Sugárvédelmi Nívódíj:** Dudás Beáta
- **Különdíj:** Dombovári Péter

DÍJAZOTTAK

„SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ” 2009.

I. Felnőtt kategória:

Sugárvédelmi Nívódíj: Csige István

Különdíj: Bäumler Ede

II. Ifjúsági kategória

Sugárvédelmi Nívódíj: Madas Balázs Gergely

Különdíj: Bartók Róza

DÍJAZOTTAK „SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ” 2010.

II. Ifjúsági kategória

Sugárvédelmi Nívódíj:

Madas Balázs Gergely

Különdíj:

Reinhardt Anikó

DÍJAZOTTAK

„SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ” 2011.

I. Általános kategória

Sugárvédelmi Nívódíj: Deme Sándor

II. Ifjúsági kategória

Sugárvédelmi Nívódíj: Nagy Gábor

SUGÁRVÉDELMI NÍVÓDÍJ, 2012:

1 pályázó

Meglepetés:

Két díjat adunk ki

Az oktatási és kulturális miniszter a magyarországi oktatás, képzés, felnőttoktatás, tudományos kutatás érdekében végzett kiemelkedő tevékenységéért Kármán Tódor-díjban részesítette:

**Dr. Solymosi Józsefet, a Zrínyi Miklós
Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE) egyetemi
tanárát**

Indoklásból:

Dr. Solymosi József - az általa alapított "Somos Alapítvány a védelmi oktatásért és kutatásért" által létesített különféle ösztöndíjak adományozásával kiemelkedő támogatást nyújt a magyarországi oktatás, képzés, felnőttképzés és a tudományos kutatás részére.

SUGÁRVÉDELMI JELLEGŰ SZAKÉRTŐI (K+F) PROJEKTEK

Megbízó: Paksi Atomerőmű Zrt.

- A Paksi Atomerőmű katonai veszélyeztetettségének vizsgálata légi-földi katonai műveletek, terrorista cselekmények esetére
- A Paksi Atomerőmű fizikai védelmének komplex értékelése

SUGÁRVÉDELMI JELLEGŰ SZAKÉRTŐI (K+F) PROJEKTEK

Megbízó Országos Atomenergia Hivatal

- Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer (ONER) döntéstámogató és értékelő rendszereinek műszaki megújítása
- A nukleáris balesetek esetén hazánkban használt légköri terjedés- és dózisszámító szoftverek összehasonlítása
- Radioaktív anyagokkal okozott szándékos károkozási cselekmények hatásainak vizsgálata, a következmények elhárítására való felkészülés
- *Fizikai védelem hatósági felügyeletének támogatása (2012)*

FELNŐTTKÉPZÉS, SUGÁRVÉDELMI OKTATÁSAINK

- Az Alapítvány megalakulása óta folytat sugárvédelmi oktatási tevékenységet.
- A 16/2000 (VI.8.) Eü.M rendeletnek megfelelő képzési formák tananyagát az Országos Tisztiorvosi Hivatal hagyta jóvá, és kijelölt képviselője a vizsga elnöke.
- A tanfolyami vizsga teljesítéséről a hallgató az adott sugárveszélyes tevékenység végzésére jogosító bizonyítványt kap, mely öt évig érvényes.

TANFOLYAM ENGEDÉLYEZÉS

- Bővített fokozatú sugárvédelmi képzés (továbbképzés)
- Átfogó fokozatú sugárvédelmi képzés (továbbképzés)
- Engedélyezés: ÁNTSZ OTH, az OSSKI szakvélemény alapján (igazgatási díj)
 - Tematika, oktatók képzettsége, bizonyítvány minta

FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁCIÓ

1. **Bejelentés a Munkaügyi Hivatalhoz**
(regisztráció és illeték)
2. OTH által engedélyezett **programok**
akkreditációja (más törvény alapján....)
3. Amennyiben legalább egy program
akkreditálva van, indítható az
intézmény akkreditációs eljárás
(400 000 Ft.)

FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁCIÓ

- Kérelem + mellékletei
- Intézmény bemutatás
- Létezést igazoló okiratok, igazolások (pl.: NAV)
- Képzésért felelős vezető önéletrajza, okmányai
- Szakmai Tanácsadó Testület alapítása, működése (*kötelező jellege megszűnt: 2010*)
- Képzési terv (évenként)
- Humán erőforrás terv

FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁCIÓ

- Minőségpolitika, Tárgyévi minőségcélok
- Képzési, értékelési folyamat leírása (Jelentkezési lap; Felnőttképzési szerződés; Napló; Vizsga)
- Előzetes tudás felmérés, képzési tanácsadás (szolgáltatás)
- Elégedettségmérés (oktatói, hallgatói), visszacsatolás
- Információs és ügyfélszolgálati rendszer

FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁCIÓ

- Önértékelési rendszer
- Minőségirányítási rendszer (hasonló ISO 9001-hez)
- Képzési helyszínek (kötelező állandó), feltételek (ellenőrzik)
- Személyi és tárgyi feltételek programonként

FELNŐTTKÉPZÉSI AKKREDITÁCIÓ

Haszna:

- ÁFA mentes számlázás (kötségvetési intézménynek, magánszemélynek olcsóbb)
- 2011-ig Szakképzési hozzájárulás terhére elszámolható (versenyszféra)
-

Terhek:

- **Iszonyatos adminisztráció**
(Felnőttképzési szerződések, Elégedettség-mérés, éves értékelések, tervezés, ellenőrzések)

BŐVÍTETT FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS (TOVÁBBKÉPZÉS)

A régi BME Mérnöktovábbképző tematikája alapján:
56 óra elmélet+8 gyakorlat (Pakson 16 óra)

- Magfizika (Csurgai)
- Nukleáris mérés technika (Zagyvai)
- Sugárvédelem (Fehér I., Kerekes)
- Nukleáris környezetellenőrzés (Bujtás, Ranga)

Gyakorlat:

KFKI EKI;

MSZGH Radioanalitikai Referencia Laboratórium

Vizsga: szóbeli

ÁTFOGÓ FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS (TOVÁBBKÉPZÉS)

2009-ben ELTE TTK-tól átvett tematika alapján
44 óra elmélet+20 gyakorlat (Pakson)

ÁTFOGÓ FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS (TOVÁBBKÉPZÉS)

A magfizika alapjai; Radioaktív bomlások (Nagy Sándor)	Sugárzásdetektorok; Részecskegyorsítók (Süvegh Károly)	Dózisfogalmak, dózismérés (Fehér I.)	Sugárvédelmi műszerek hitelesítése (Machula Gábor)	A radioaktív hulladékok kezelése (Kapitány Sándor)
Magsugárzások köölcsönhatása az anyaggal; Magreakciók (Nagy Sándor)	Atomenergetika (Süvegh Károly)	A sugárvédelmi követelmények (Fehér I.)	Az ionizáló sugárzás emberre gyakorolt károsító hatása (Pellet S.)	A nukleáris környezetellenőrzés alapjai (Deme S.)
		A sugárvédelmi követelmények (Fehér I.)	A, B, és C típusú izotóplaboratóriumok főbb jellemzői (Baranyai L.)	A nukleáris környezetellenőrzés mérési módszerei (Deme S.)

ÁTFOGÓ FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS (TOVÁBBKÉPZÉS)

Zárt gamma- és neutron források, védőfal méretezés (Pálfalvi J.)	A hatósági szabályozás rendszere (Kerekes A.)	Nukleáris balesetelhárítás (Fehér I.)
TL és neutron dozimetria (Pálfalvi J.)	A hatósági szabályozás rendszere (Kerekes A.)	A sugárterhelés alakulása (Fehér I.)
A belső terhelés meghatározása (Andrási A.)	Munkahelyi sv. ellenőrzés (Bujtás T.)	A sugárterhelés alakulása (Vincze Á)

ÁTFOGÓ FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS (TOVÁBBKÉPZÉS)

- A: Mérés termolumineszcens detektorokkal
- B: Kálium (^{40}K) aktivitásának mérése emberben
egésztetszámlálóval
- C: Sugárvédelmi dózismérők kalibrálása
- D: Környezeti minták radioizotóp-koncentrációjának
mérése félvezető Ge detektorral
- E: Radioaktív anyagokkal szennyezett felületek
dekontaminálása

Vizsga: szóbeli

ÁTFOGÓ FOKOZATÚ SUGÁRVÉDELMI KÉPZÉS A NUKLEÁRISBALESET-ELHÁRÍTÁS TERÜLETÉN INTÉZKEDÉSI JOGGAL FELRUHÁZOTT VEZETŐK RÉSZÉRE

- **Sugárfizikai ismeretek** (Csurgai)
- **Törvényi háttér** (Kerekes)
- **Sugárbiológiai ismeretek** (Köteles)
- **Sugárvédelmi ismeretek** (Fehér I.)
- **Nukleárisbaleset-elhárítási ismeretek** (Volent, Kerekes)
- **Nukleáris-baleseti helyzet sugárvédelmi értékelése** (Bujtás)
- **Nukleáris-baleseti sugárterhelés** (Pellet)
- **Gyakorlatok és/vagy bemutató konzultáció** (Bujtás, Csurgai)

Sugárvédelmi tanfolyamainkon, az Alapítvány szervezésében, eddig:

- évente mintegy **100 fő**,
- összesen kb. **1500 fő**

szerzett sugárvédelmi ismeretek képesítést, ill. végezte el a továbbképzést.

LEGKÖZELEBBI TANFOLYAMUNK:

BSO: május 22-től

